

MELLANSVENSKA

Handelskammaren

Dalarnas och Gävleborgs betydelse för Sveriges export

Analys av nationellt exportvärde och fördelning på regional nivå

Förord

Näringslivet och exportindustrin är en förutsättning för Sveriges tillväxt och välfärd. För att skapa förutsättningar för industrin att fortsätta växa behöver vi veta hur industrin ser ut och var exportvärdet uppstår. Tyvärr kan vi konstatera att den officiella exportstatistiken förmedlar en felaktig bild av vad vår region bidrar med. Det är allvarligt. För att komma till rätta med detta har Mellansvenska Handelskammaren tagit fram den här rapporten.

Dalarna och Gävleborg är betydande industriregioner med många tongivande företag som till exempel Billerud Korsnäs, Boliden, Hitachi ABB Powergrids, Outokumpu, Ovako, Sandvik, SSAB och Stora Enso. Alla dessa företag är medlemmar i Mellansvenska Handelskammaren och vi ser det som en av våra viktigaste uppgifter att lyfta fram hur betydande vår regions företag är för hela Sveriges export och ekonomi.

Industrin i vår region har långa traditioner men ligger samtidigt i framkant i modern hållbar produktion. Många av våra företag är ledande inom sina områden och har ett behov av olika spetskompetenser för att fortsätta vara konkurrenskraftiga.

Efterfrågan på hållbara produkter innebär att industrin i vår region ökar i betydelse. Vår stålindustri ligger i framkant i att minska koldioxidavtrycket. Vi har en skogsindustri som blir allt viktigare när vi ersätter plasten med förnybart material; bygger mer i trä; och använder restprodukter från skogsbruket för att tillverka biodrivmedel. Vi ser också att svensk gruvindustri har potential att leverera de metaller som behövs när vi går mot ett fossilfritt samhälle. Men för att den utvecklingen ska fortsätta är det avgörande att industrin får förutsättningar att fortsätta växa.

Bilden av industrin och värdet den skapar spelar roll. Det handlar om att förmedla en rättvisande bild för ungdomar som ska välja utbildning. Alla ska känna till vilka möjligheter som finns inom regionens industri. Men det handlar också om att se till att offentliga investeringar kan baseras på korrekt faktaunderlag. Investeringar i energisystem behövs föra att säkra framtidens behov när vi tar oss till det fossilfria samhället och när investeringar i nya verksamheter ökar elbehovet. För fortsatt tillväxt i vår region behöver även investeringar i infrastrukturen öka för att pendling ska fungera, men också för att produkterna ska effektivt nå ut till hela världen

Bristerna i den befintliga exportstatistiken innebär att viktiga beslut kan fattas på felaktiga grunder. Det kan försämra Sveriges konkurrenskraft och slå hårt mot olika delar av landet som kan gå miste på viktiga investeringar. Därför behövs en ny modell för beräkning av exportstatistik.

Denna rapport är finansierad av Sven Engwalls Donationsfond. Vi vill tack alla företag som har deltagit i framtagandet av denna rapport. Vi vill även rikta ett stort tack till Bosse Lilja på IUC Dalarna som har gjort ett stort arbete kring denna fråga.

Antti Vainio

Näringspolitisk chef, Mellansvenska Handelskammaren

Sammanfattning

På uppdrag av Mellansvenska Handelskammaren har iTid genomfört en studie av Statistiska Centralbyråns (SCB:s) nuvarande rapportering av exportvärde med länsvis nedbrytning till regionala nivåer.

Metoden som SCB använder sig av kan få stora konsekvenser när det används som beslutsunderlag av beslutsfattare inom offentlig verksamhet och näringsliv då den har uppenbara brister. Som ett nationellt mått ger import- och exportstatistiken en rättvisande bild av landets utveckling inom området, men när den länsvisa nedbrytningen genomförs uppstår problem.

Slutsatsen blir att metoden som SCB använder sig av idag har uppenbara brister, vilket de själva även påvisar, när det samlade exportvärdet bryts ner på regional nivå. Metoden förskjuter allt för stora delar från verklig produktionsplats till juridisk hemvist för bolaget till storstadsområdena på grund av att den använder sig av bolagets huvudsäte. Att be konsumenten av informationen hålla detta i minnet är inte tillräckligt då kunskapen försvinner och den snedvridna bilden av de regionala exportvärdena kvarstår.

Exempelvis rapporteras stora delar av Dalarnas exportvärde till andra län då några av de största exportörerna har huvudkontor vilka ligger utanför länet. Det samlade exportvärdet som framkommit för Dalarna för de identifierade företagen i rapporten uppgår till 31,4 miljarder kronor. Vilket i sin tur betyder att dagens metod från SCB enbart påvisar 53% av det verkliga exportvärdet ifrån länet.

Denna slutsats får även stöd om vi jämför det samlade exportvärdet med hjälp av den regionala varuexportstatistiken, som tas fram via Tillväxtverket med hjälp av Bisnode. Där rapporteras för Dalarnas län för år 2018 ett värde om 41 miljarder vilket är mycket högre än det rapporterade värde som erhålls ifrån SCB, men som ändå understiger det, av företagen själva, rapporterade samlade varuexportvärdena med ca 24 miljarder kronor.

Utöver detta kan vi se att företagen i regionen är en mycket stark bidragsgivare till handelsbalansen. Där kan vi se att näringslivet i Dalarna och Gävleborg årligen genererar ett handelsöverskott om ca 40 miljarder kronor vilket kan jämföras mot handelsbalansen för Sverige som helhet vilken de senaste åren legat stadigt kring 0.

Slutsatsen är att SCB behöver se över den nuvarande hanteringen av de regionala exportvärdena. Det är en viktig, kompletterande information till befintlig statistik, exempelvis produktionsstatistiken, men uppfyller inte syftet i sin nuvarande utformning då den inte ger en rättvisande bild av var Sveriges exportvärden finns.

iTid har undersökt en alternativ metod, framtagen av Bisnode och som tar hänsyn till anställda och arbetsställen, vilken tydligt påvisar att val av metod påverkar utfallet av regionala exportvärden. Studien är begränsad till undersökning av respektive metod och därutöver validering via intervjuer med ett begränsat urval av regionens företag. Detta för att erhålla deras specifika exportvärden samt samla in synpunkter kring frågeställningen.

MELLANSVENSKA

Handelskammaren

En stor, återkommande svårighet föreligger i att det data som SCB använder sig av avseende respektive företagsinformation bidrag till det samlade exportvärdet inte är officiellt. Vilket i sin tur gör att det blir omöjligt att jämföra specifika värden för ett företag med respektive angreppssätt.

Innehållsförteckning

Förord	2
Sammanfattning	3
Introduktion	5
Metodbeskrivning	7
Rapporteringsmetoder	8
Dagens rapportering från SCB	8
Metod av Extrastat och intrastat	8
Risker med SCB:s metod för extrastat och intrastat	9
Alternativ metod för att förbättra precisionen av vart exportvärde skapas	10
Fördelar med alternativ metod gentemot SCB-metoden	10
Risker i alternativ metod	10
Slutsats alternativ metod	10
Bisnode Metod	10
Metodförklaring	10
Resultat med Bisnode metod	11
Risker med Bisnode metod	11
Analys	12
Förklaringar till plus-kolumnen	13
Gävleborg	13
Dalarna	13
Förklaringar till minus-kolumnen	13
Gävleborg	13
Dalarna	14
Handelsbalansen i Dalarnas och Gävleborgs län	14
Slutsatser	17
Referenser	18

Introduktion

Bristen på rättvisande regional exportstatistik gör det svårt för regionerna, som har det regionala utvecklingsansvaret, att veta hur stor deras regionala varu- och tjänsteexport är. Denna brist försvårar även analyser av hur minskad export, till följd av Brexit och coronakrisen, slår mot näringslivet i en viss region. Därför finns det ett behov av en förbättrad regional exportstatistik. Med felaktiga data fattas fel beslut.

Statistik över import och export av varor är nödvändig som underlag till nationalräkenskaper och används för beräkning av handelsbalansen, dvs skillnaden mellan ekonomisk export och import av varor, samt för att rapportera Sveriges totala export och import av varor. Detaljerad varustatistik är också ett ofta använt underlag för beslutsfattare inom offentlig verksamhet och näringsliv,

Sveriges tillväxt är beroende av landets exportföretag. En betydande del av den svenska varuexporten står basindustrin för. Till basindustrin räknas i allmänhet skogsindustrin, stål- och gruvindustrin samt den kemiska industrin. Företag inom dessa näringar som i stor utsträckning återfinns i norra Sverige och inte minst i vår region innehållande Dalarnas län och Gävleborgs län.

En ytterligare effekt av dessa basindustrier är att deras betydelse till handelsbalansen då industriernas import av insatsvaror för produktionen är liten. På liknande sätt som en familjs budget behöver balanseras med intäkter som är minst lika stora som kostnader så är ett lands hållbara ekonomiska tillväxt beroende av att dess export överstiger landets import. De senaste decennierna har trenden för Sveriges netto mellan export och import minskat till att under de senaste fem åren vara ett nollsummespel. Detta medan basindustrierna, som utgör en betydande del av näringslivet i vår region, genererar stora exportöverskott.

För att förbättra den regionala exportstatistiken framöver har Tillväxtverket i samarbete med andra myndigheter, som arbetar med Regional exportsamverken, inlett ett arbete för att få fram en bättre regional exportstatistik.

Rapporten har två sammanhängande syften.

1. Skapa en mer rättvis bild av hur stor exporten är från Dalarna och Gävleborg.
2. Testa den befintliga statistiken med hjälp av data från några av regionens största industrier samt analysera alternativa metoder.

Metodbeskrivning

Vi har valt att analysera dagens metod från Statistiska Centralbyrån (www.scb.se) för att se vilken påverkan det får för våra exporterande företag i Dalarnas län och Gävleborgs län. För att göra detta har vi inhämtat fakta från SCB samt andra publikationer i ämnet.

Resultatet från SCB:s metod har jämförts med den metod som används utav Bisnode (länk i referenser). Där har vi tagit del av Bisnodes metodförklaring och förtydligat vilka större exportföretag som har störst påverkan för Dalarnas län respektive Gävleborgs län.

Utifrån kartläggningen av vilka större exportföretag som har missvisande siffror i SCB:s rapportering av samlat exportvärde har intervjuer och mailkommunikation genomförts med ett urval av dessa företag för att inhämta specifika uppgifter rörande deras verksamhetsorter samt handel med andra länder.

Insamling av andra rapporter och publikationer i ämnet kring exportvärde har även det varit en del av arbetet med framtagandet av denna rapport. Tillika intervjuer med andra sakkunniga intressenter inom detta område, vilka fått ge sin syn på tillgången av information från exportstatistik och dess användning.

Ett avsnitt i denna rapport innehåller beskrivning om försök att skapa ett alternativt tillvägagångssätt för att beräkna, och framför allt, fördela exportvärde. Den metoden analyserades för användbarhet och avfärdades efter analys.

Det har varit begränsande i detta arbete med avsaknad av grunddata från SCB för att genomföra jämförande studier, utan i sin tur behöva ta fram mängder med antaganden, vilket i sig ger mindre trovärdighet till dessa antaganden än till studien i övrigt.

En frågeställning som diskuterats under detta arbete är var värde skapas under en produkts tillverkningsprocess. Detta är en mycket större och svårare fråga som vi väljer att inte gå djupare in på vid författandet av denna rapport. Innan exempelvis export av stålprodukter sker har malm brutits, behandlats och förädlats i flera steg vid flera platser i landet och transporterats, ofta över långa avstånd. Att då bestämma exportvärde vid den sista platsen och för den sista ägaren av produkten kan också anses missvisande över bilden av Sveriges produktion.

I denna rapport används ordet export för den samlade utförseln av varor från Sverige oavsett om det går till länder inom EU eller utanför om inte annat tydligt beskrivs i texten som exempelvis i avsnittet om Extrastat och Intrastat.

Rapporteringsmetoder

Dagens rapportering från SCB

Statistiska Centralbyrån (SCB) genomför idag insamling av den samlade varuexporten via två system; Extrastat och Intrastat. Se SCB:s hemsida för detaljerad förklaring av metod.

Metod av Extrastat och intrastat

Extrastat innehåller information från de samlade export- och importdeklarationer som lämnas när ett företag exporterar varor till eller importerar varor från tredje land, det vill säga länder utanför EU.

Deklarationer lämnas i samband med varje gränspassage och registerbaserade statistikuppgifter med ursprung från dessa import- och exportdeklarationer lämnas från Tullverket till SCB månatligen (två gånger per månad).

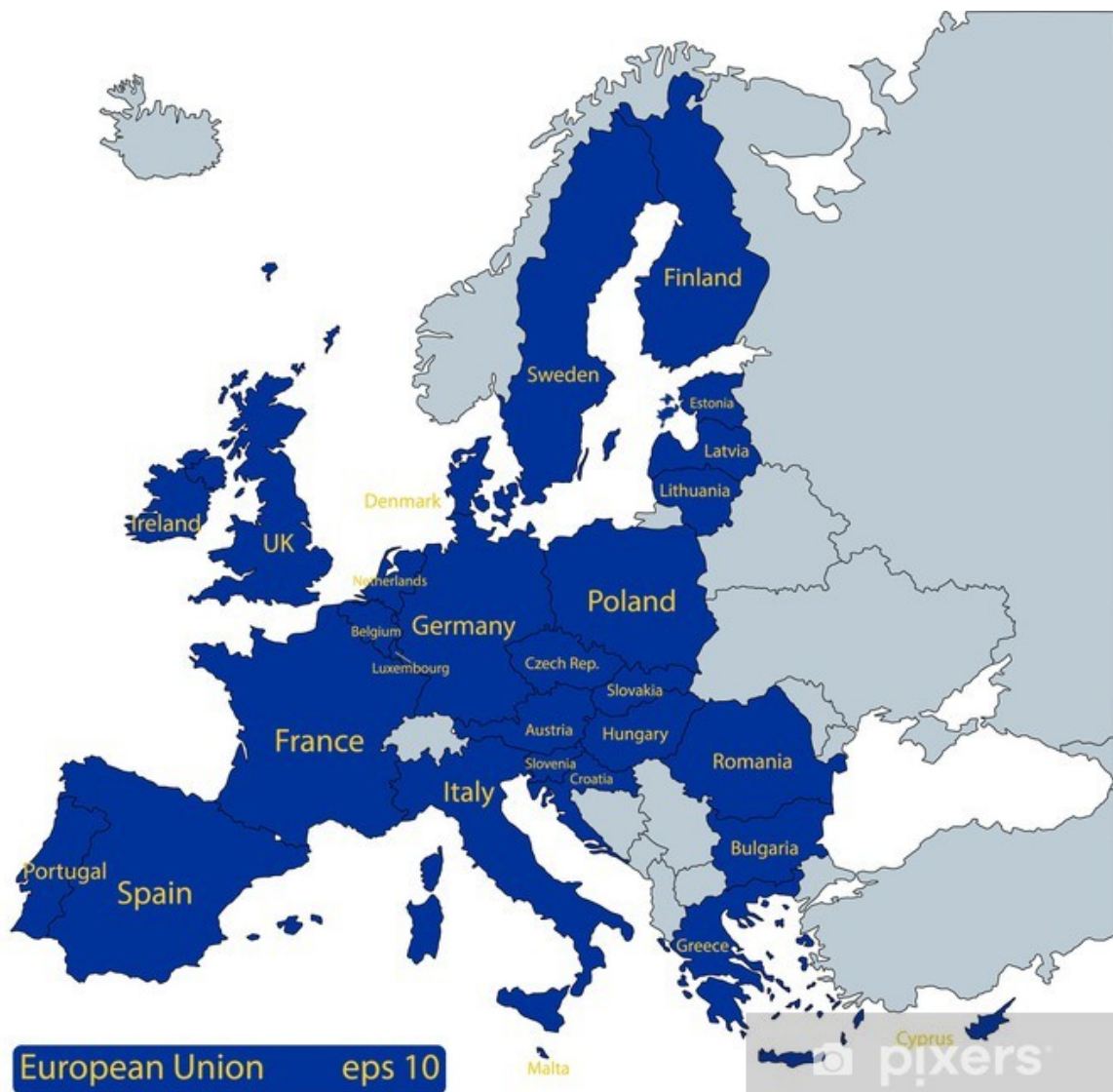
Intrastat är en månadsvis undersökning om Sveriges varuhandel med andra EU-länder. Vid handel inom EU har man, som ersättning för deklarationer som görs vid handel med tredje land utvecklat ett statistiksystem för att direkt från företagen samla in uppgifter om Sveriges in- och utförsel av varor med andra EU-länder. Undersökningen mäter värde och kvantitet. Kvantitet anges som ett statistiskt värde i löpande priser, vikt och annan kvantitet så som antal, liter, par, m2, m3 etc. för vissa varukoder. Uppgifterna är fördelade efter varor och EU-länder.

MELLANSVENSKA

Handelskammaren

Genom att summera dessa två delar från intrastat samt extrastat erhålls beloppet för det som kallas den *samlade varuexporten*. Detta belopp placeras för det rapporterade bolagets huvudkontor vilket är detsamma som företagets juridiska enhet ur SCB:s företagsdatabas. Det län dit huvudkontoret är lokaliserat blir länet som erhåller värdet på bolagets samlade varuexport.

Risker med SCB:s metod för extrastat och intrastat

Genom att SCB:s exportregister består av aggregerade siffror på koncernnivå beräknas det samlade exportvärdet utifrån huvudkontorets placering. Det skapar en snedvriden och felaktig bild av Sveriges export nedbrutet till regionala sammanhang. Några uppenbara tillkortakommanden blir där företag har flera arbetsställen, men där enbart ett arbetsställe kommer att erhålla det samlade exportvärdet. Lokala exempel från Dalarnas och Gävleborgs län kan hittas i form av Sandvik, Stora Enso samt Boliden.

Ett tröskelvärde för rapporteringen på utförselstatistiken, enligt Intrastat, innebär att bolag som säljer varor till ett värde understigande 4,5 miljoner kronor inte finns med i statistiken. Det i sin tur bör snarare ge en underskattning av det totala värdet mer än att snedvrیدا den regionala placeringen.

Inom Intrastatsrapporteringen kan det även föreligga risk för att företag underlåter sig rapportering av utförselstatistik då svarsfrekvens inte är synligt i SCB:s rapportering.

Utförsel som sker från Sverige till andra EU-länder där varuägaren (bolaget som skall rapportera till Intrastat) inte är beläget i Sverige kommer heller inte att kunna kopplas till ett län eftersom huvudkontoret ligger i annat land.

Om vi följer en vara från dess uppkomst till dess att varan lämnar landet (bidrar till det samlade exportvärdet) finns mängder med värdeförändrande steg som inte kan mätas i dagens enkla rapportering. Det förekommer givetvis fall där varan byter ägare under dess tillverkning, men där enbart den slutliga exportören är den som kan mätas med hjälp av dagens metod.

Alternativ metod för att förbättra precisionen av vart exportvärde skapas

I ett försök att förbättra insamlingen av data, gjordes en analys av möjligheterna kring att fånga detaljerad information via tulldeklarationerna direkt. Vi valde att kalla den *Automatiserad rapportering via godslokalkod*. Idén med denna metod bygger på att alla exportdeklarationer innehåller uppgifter om från vilken plats i Sverige exporten sker. Genom att samla in även denna information skulle tydligare en bild uppstå vilka platser inom Sverige export utgår ifrån.

Fördelar med alternativ metod gentemot SCB-metoden

Den omedelbara fördelen skulle vara att denna metod dels skulle kunna automatiseras, men även att den skulle ge en bättre "positionering". Godslokalkod är ett begrepp i exportdeklarationen ur vilken en fysisk plats kan identifieras. Denna plats är även densamma som exporten utgår ifrån. Nackdelen är att den inte fångar utförsel till andra EU-länder då Intrastat är en statistisk insamling som inte samlar in denna typ av information. För att komma ifrån avsaknaden av Intrastat-värdena utgick vi i analysen ifrån samma fördelning som godslokalkoderna gav för att fördela ut värdena på intrastat för de ingående företagen.

Risker i alternativ metod

En allvarlig brist är att metoden ger felaktiga insamlingspunkter exempelvis vid transport inom landet då godslokalkoden vid export är den sista platsen där godset hanterades. Omlastning mellan transportslag ger en ny godslokalkod för exempelvis flygplatsen respektive hamnen och kommer således heller inte åt grundproblematiken att påvisa vart exportvärdet uppkommer.

Slutsats alternativ metod

Den alternativa metoden förkastades efter att de funna bristerna med metoden vida överstiger den möjlighet och de fördelar som metoden skulle kunna erbjuda.

Bisnode Metod

Metodförklaring

För att ge en alternativ metod till den tillgängliga statistiken inom detta område har Tillväxtverket sedan några år tillbaka gett konsultföretaget Bisnode i uppdrag att ta fram regional

varuexportstatistik som är fördelad på arbetsställen. Metoden innebär att i de fall ett företag har arbetsställen i flera län så fördelas exportvärdena ut i relation till arbetsställets storlek.

Bisnode har tagit fram sådan statistik för åren 2014–2017. Nu finns även statistik för år 2018 om varuexportvärden och antal exporterande företag fördelad på län, storlek och bransch.

Insamling med hjälp av Bisnodes metod ger, i jämförelse med SCB, ett lägre värde för Gävleborg, medan värdet blir högre för Dalarna.

Resultat med Bisnode metod

Metoden ger en utnycklad fördelning av exportvärdet utifrån tankesättet att alla anställda på ett företag bidrar till dess resultat.

Risker med Bisnode metod

Denna metod kan för enskilda företag slå felaktigt exempelvis vid en större centralfunktion som serverar företaget globalt, vilket då ökar tätheten av anställda, fast de serverar hela företaget och därmed borde exkluderas i denna beräkning.

Det är vidare en rätt komplex metod att sammanställa. Exempelvis bestäms en organisations exportvärde av koncernens totala värde och därefter genomförs en fördelning på tillgängliga arbetsställen. Se länk i referenser för Bisnodes egen metodförklaring.

Analys

Med de nedslag på företagsnivå som påvisats i detta arbete kan det med stor tydlighet påvisas hur missvisande statistiken från SCB blir för Dalarna. Även inom Gävleborg står stora avvikelser att finna även fast det inte går att säga hur det slår på totalen inom länet utan att genomföra en grundläggande studie för länets alla företag.

Bolag (tabell 1) som ger ett positivt respektive negativt utfall enligt Bisnodes metod, jämfört med den beräkning som görs med hjälp av metoden från SCB.

Ett företagsnamn i plus-kolumnen betyder att bolaget inte finns med i SCB:s insamling för det länet, medan den då tillförs värde om man använder sig utav metoden från Bisnode. På samma sätt betyder ett företagsnamn i minus-kolumnen att värdet som finns enligt SCB:s metod, reduceras med ett belopp som är baserat på antal anställda inom företaget och var dessa anställda har sina arbetsställen.

Här nedan listas de större exporterande bolagen i respektive län. Här kan vi även se klara skillnader mellan de båda länen. Av hänsyn till de inblandade företagen lämnas inga enskilda värden ut, istället har vi med tillstånd från företagen valt att publicera eventuella värden i grupp för att minska möjligheten att identifiera enskilda företag.

I Gävleborg finns ett fåtal företag med huvudsäte i andra län som av den anledningen saknar värde enligt SCB:s metod. Däremot finns, i Gävleborgs län, flertalet större koncerner som har sitt huvudsäte i länet, men där delar av de företagens exportvärde kommer från andra län. De bolagen finner vi i minus-kolumnen.

Dalarna däremot har ett flertal större koncerner där huvudsätet ligger utanför Dalarna, men där en betydande del av produktionen görs inom länet och således blir det samlade exportvärdet som "tappas bort" enligt SCB:s metod betydande.

tabell 1 – Metodens påverkan på företags rapporterade exportvärde

Gävleborg		Dalarna	
+	-	+	-
HIAB	BillerudKorsnäs	Hitachi ABB Power Grids	
Stora Enso Timber	Ovako Sweden	Outokumpu Stainless	
Setra Trävaror	Sandvik	Boliden Mineral	
	Holmen (Iggesunds Bruk)	SSAB	
		Stora Enso Paper	

Tabell 1 ger även en hänvisning och förklaring till de differenser som kan erhållas vid jämförelser utav Bisnodes metod samt SCB:s metod. Där Gävleborgs län får ett totalt lägre samlat regionalt exportvärde med Bisnodes metod jämfört med vad SCB rapporterar. Det kan förklaras med att det reducerade beloppet från företagen i minuskolumnen överstiger de tillförda värdena från bolagen i pluskolumnen. För Dalarna däremot finns den största effekten till resultatet i en mängd större koncerner med verksamhet i Dalarna med huvudsäte utanför länet, som därmed adderar värde jämfört med SCB:s rapportering varför det rapporterade resultatet från Bisnodes metod ökar det samlade exportvärdet för Dalarna rejält.

Utöver dessa namngivna företag som påverkas utav SCB:s metod finns givetvis ett stort antal företag som bedriver omfattande export och som har sitt huvudsäte inom länet. Inom länen Gävleborg samt Dalarna finns stora exporterande företag såsom exempelvis Arctic Paper Grycksbo, Bergkvist-Siljan, Fiskarheden, NEFAB och Vallviks Bruk (Rottneros). Då de alla har såväl sina huvudsäten som verksamhet inom länen (Dalarna samt Gävleborg) blir SCB:s rapportering korrekt.

Förklaringar till plus-kolumnen

Här nedan listas de större exporterande bolagen i respektive län. Här kan vi även se klara skillnader mellan de båda länen.

I Gävleborg finns ett fåtal företag med huvudsäte i andra län som därmed saknar värde enligt SCB:s metod och därmed borde "räknas upp".

I Dalarna finner vi flertalet större koncerner där huvudsätet ligger utanför Dalarna. Det betyder med SCB:s metod att anläggningarnas samlade exportvärde hamnar i län utanför Dalarna, trots att en betydande del av produktionen görs inom länet.

Gävleborg

Här är det främst bolagen HIAB i Hudiksvall, Stora Enso Timber i Ljusne samt Setra Trävaror i Gävle som inte kommer med i SCB:s metoden.

Vid fråga till de ovannämnda bolagen, verkar deras samlade export uppgå till mindre än 1,5 miljarder kronor för 2019.

Dalarna

I Dalarna finns ett flertal större koncerner som har huvudsäte utanför länet. I undersökningen ingår, Boliden Mineral, Hitachi ABB Power Grids, Outokumpu Stainless, SSAB samt Stora Enso Paper. Dessa företag kontaktades och lämnade beräknade värden över sitt samlade exportvärde för 2019. Det framgår då att det samlade värdet för dessa företag uppgår till 31,4 miljarder kronor i samlat exportvärde för året 2019.

Förklaringar till minus-kolumnen

Gävleborg

I Gävleborgs län finns flera företag som bedriver verksamhet på flera platser i Sverige. Enligt metoden som Bisnode använder sig utav där bolagens exportvärde fördelas över flera län baserat på var de anställda arbetar så blir värdet som rapporteras i SCB:s metod reducerat. Inom länet finner vi bolagen BillerudKorsnäs, Holmen (Iggesunds Bruk), Ovako och Sandvik, vilka alla har verksamheter

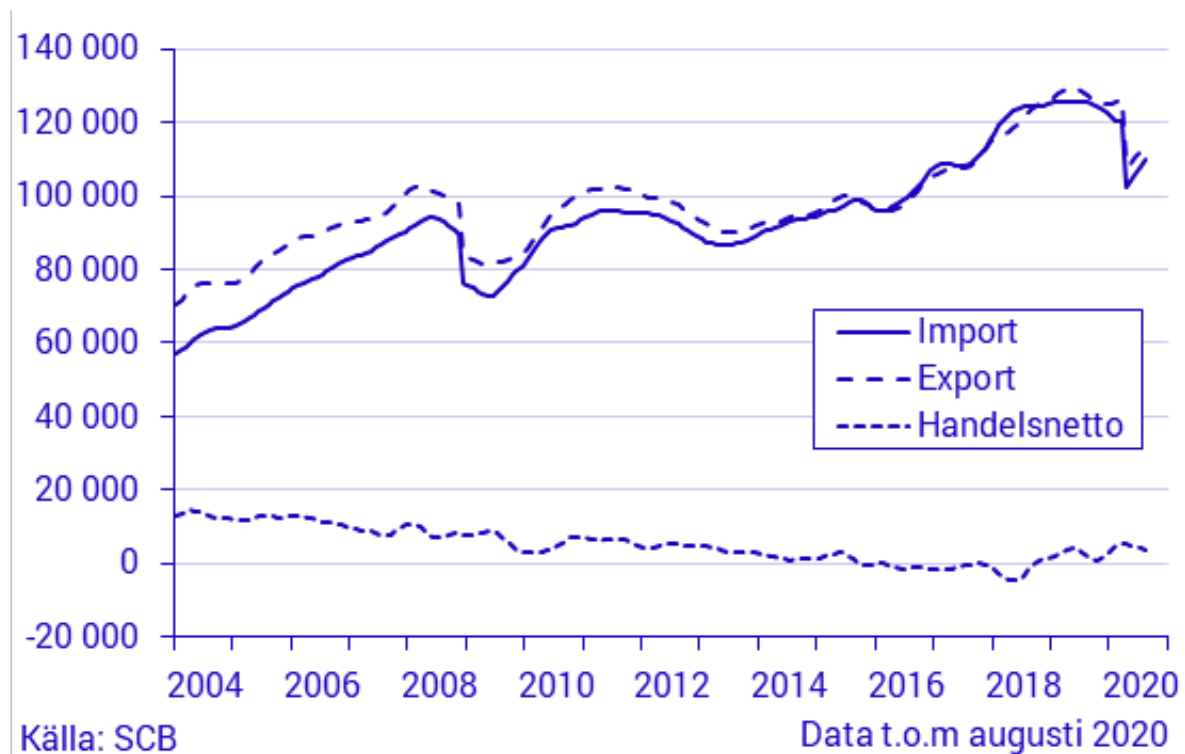
som sträcker sig över flera platser i Sverige och med ett motsvarande synsätt så skall deras samlade exportvärde minskas för Gävleborgs län.

Dalarna

I Dalarna har inga större exporterande företag identifierats inom denna studie, som har tillräckligt omfattande volym vilket skulle påverka utfallet negativt. Självklart förekommer även dessa, exempelvis Karl Hedin Sågverk med huvudsäte i Krylbo, men med verksamheter över andra delar av landet. Vi har därför valt att bortse från dessa förekomster då vi anser att de endast har en mindre påverkan på resultatet i stort.

Handelsbalansen i Dalarnas och Gävleborgs län

Något som framkommit under arbetet har varit vikten av att lyfta diskussionen om den regionala handelsbalansen. Det är tydligt att vissa näringsgrenar är väldigt exportintensiva, men inte har motsvarande import till landet. Dessa blir ur ett nationellt perspektiv de stora bidragen till landets handelsbalans. Nedan ses en graf över Sveriges export, import och handelsnetto.

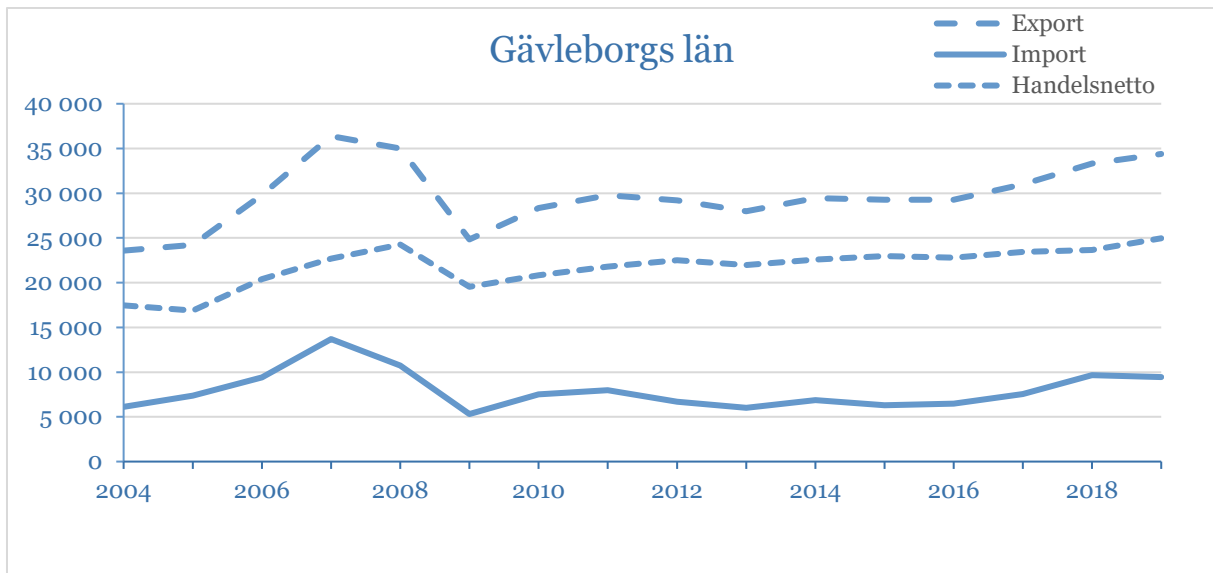
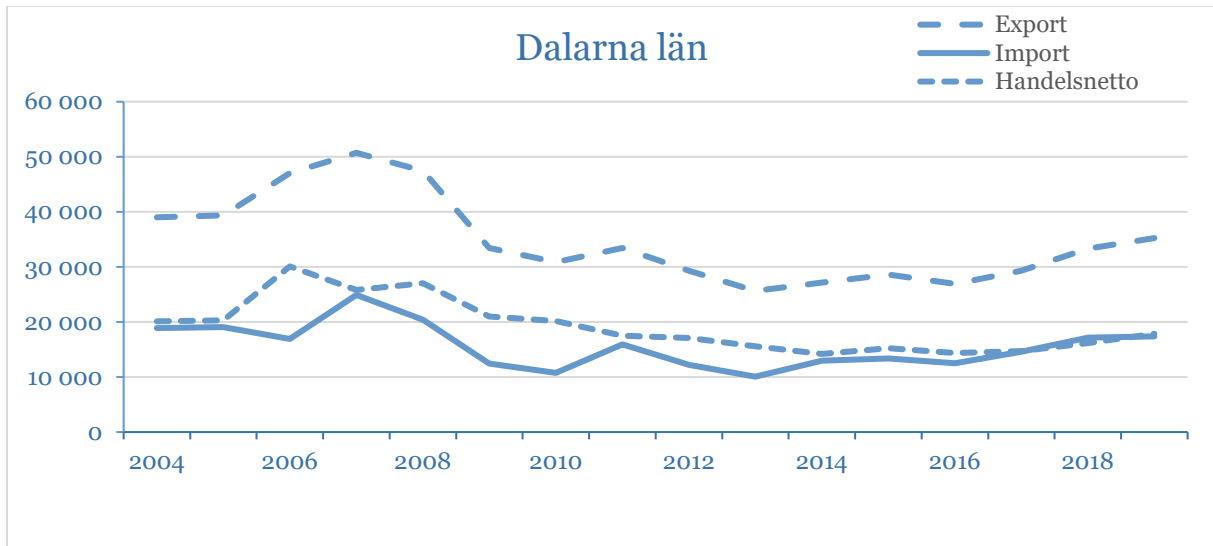

Fler av dessa företag har påträffats under denna studie där ration mellan import och export är så stor som en faktor tio. Det betyder att för varje krona som importerats så exporterar företaget tio kronor. Det är en väldigt intressant iakttagelse med anledning av att handelsbalansen nationellt för Sverige, de senaste åren har närmast sig noll. Vilket betyder att Sverige som helhet har lika stora andel import som export. En idé som skulle kunna analyseras ytterligare är hur fördelningen av denna typ av

företag ser ut geografiskt, då stora delar av dessa näringar återfinns främst från Bergslagen och norrut, exempelvis i vår region med Dalarnas- och Gävleborgs län.

Väljer vi att se motsvarande grafer över handelsnettot för Dalarna respektive Gävleborg ser de ut på följande sätt:

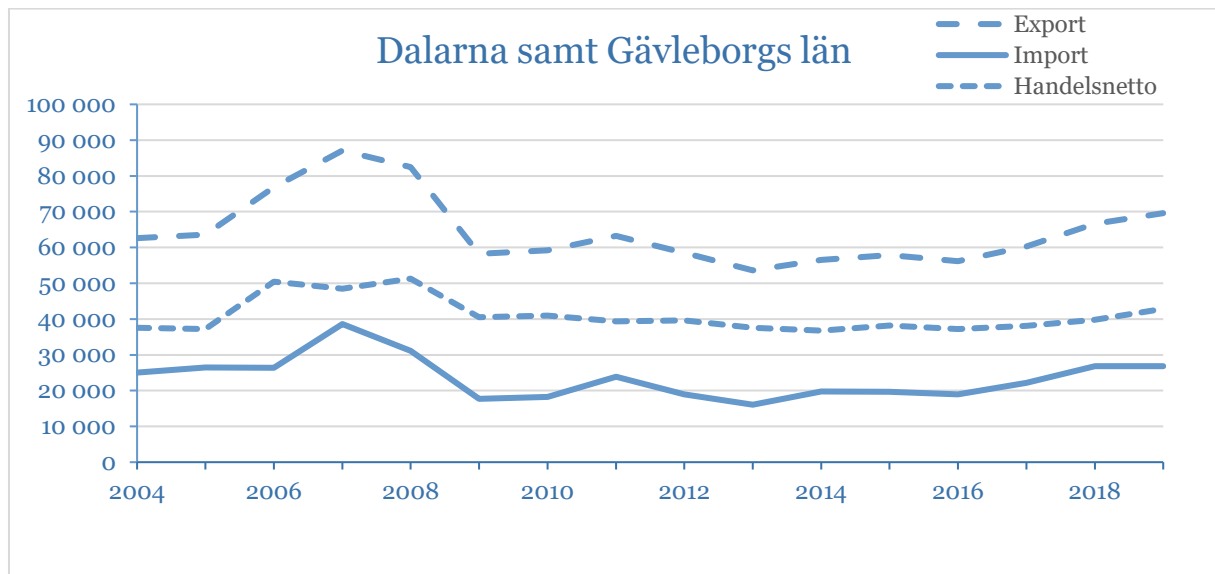
I ovanstående "regionala" grafer ser vi ett tydligt bidrag till det nationella handelsnettot. Värden för dessa regionala grafer kommer ifrån SCB:s regionala statistik med länsvisa import- och exportvärden

Faktum är att Gävleborg placerar sig på tredje plats i landet avseende positiv handelsbalans i jämförelse med andra län. Denna jämförelse visar liknande resultat oavsett om vi ser över senaste år

eller tar ett snitt över en längre period. Största positiva handelsnetto finner vi i Västra Götalands län följt utav Norrbottens län medan det största negativa handelsnettot återfinns i Stockholms län.

Om vi avslutningsvis summerar handelsbalansen för Gävleborg och Dalarna så ligger handelsnettot relativt stabilt runt 40 miljarder årligen vilket är en intressant insikt då Sveriges handelsnetto närmast är obefintligt.

Slutsatser

Det samlade exportvärdet som framkommit för Dalarna för de identifierade företagen uppgår till 31,4 miljarder kronor vilket betyder att dagens metod enbart påvisar 53% av det verkliga exportvärdet ifrån länet. Detta är baserat på att Dalarnas samlade exportvärde från SCB för 2019 är 35,2 miljarder kronor.

Denna slutsats får även stöd om vi jämför det samlade exportvärdet med hjälp av den regionala varuexportstatistiken som tas fram via Tillväxtverket med hjälp av Bisnode. Där rapporteras för Dalarnas län för år 2018 ett värde om 41 miljarder vilket är mycket högre än det rapporterade värde som erhålls ifrån SCB, men som ändå understiger de av företagen själva rapporterade samlade varuexportvärdena med 24 miljarder.

Enligt dagens rapportering från SCB står Dalarna för ca 2,4% av Sveriges samlade exportvärde. En siffra som ökar till 4,5% när vi lägger till de företag som inte fångas i dagens rapportering men som, om man frågar företagen själva, hör till Dalarna.

En uppräknig av exportvärde för Dalarna skulle inte bara ge en regionalt större andel av Sveriges samlade export, det skulle även vara en tydlig ögonöppnare över var export och framför allt produktion finns i Sverige. som skulle stöpa om bilden av Sverige och behovet av statliga satsningar på infrastruktur för att dessa verksamheter skall kunna bedrivas effektivt samt underlätta dess tillväxt.

MELLANSVENSKA

Handelskammaren

Referenser

SCB - www.scb.se

Bisnode metodförklaring

<https://tillvaxtverket.se/download/18.78563d971729d8c3af1df08a/1594369064583/SLV%20F%C3%B6rklaring%20metod%20190822.pptx>

Reglab – www.reglab.se

Ekonomifakta – www.ekonomifakta.se

Boliden – www.boliden.se

Hitachi ABB Power Grids – www.hitachiabb-powergrids.com

Holmen – www.holmen.com

Outokumpu – www.outokumpu.com

Ovako – www.ovako.com

Sandvik – www.home.sandvik/en

Setra – www.setragroup.com

IUC Dalarna – www.iucdalarna.se

Mellansvenska Handelskammaren – mellansvenskahandelskammaren.se